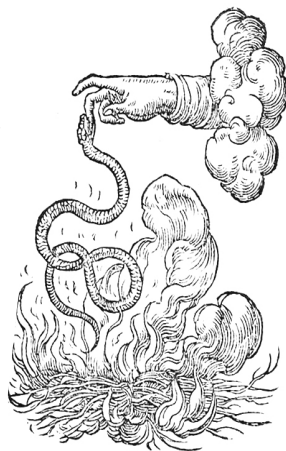

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ

Τί είναι θεός, πέρα από ένα σύμβολο της άθλιας ανάγκης του ανθρώπου να μην ενεργεί για τον εαυτό του, να μη δημιουργεί τη δική του ζωή και τα δικά του νοήματα, υπό τους όρους που θέτει;

Από τις απαρχές του πολιτισμού, η θρησκεία διαδραμάτισε κείμενο ρόλο στην οργάνωση και επάνδρωση των μαζικών κοινωνιών. Το ανεξήγητο, το αλλόκοτο, το άγνωστο, συνήθως προκαλούσε δέος και φόβο και συχνά μετουσιωνόταν σε ιερό σύμβολο με θεία σημασία (πχ: καιρικά φαινόμενα). Με την άνοδο των πρώτων μεγάλων πολιτισμών (Εγγύς Ανατολή, Κίνα, Ινδία) εμφανίστηκαν οι προφύτες (6ος αιώνας) όπως ο Βούδας, ο Ζαρατούστρα, ο Κομφούκιος, ο Ησαΐας κλπ. Πράγμα που συνέβαλε στη γέννηση των πιο διαδεδομένων θρησκευτικών δογμάτων, στην καθιέρωση του ανθρώπινου πνεύματος και στην αναδιαμόρφωση και εξέλιξη των διαφόρων κοινωνικών μορφωμάτων.

Ανά τους αιώνες, λοιπόν, η θρησκεία αποτελεί ένα ακόμη μέσο που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι, ώστε να εξουσιάζουν και να εξουσιάζονται. Ο άνθρωπος δημιούργησε μια αυθαίρετη ύπαρξη, θέλοντας να ερμηνεύσει και να ορίσει την οντότητα του μέσα στο χρονικό πλαίσιο που ονομάζεται ζωή. Μια ύπαρξη που την υπολόγισε ως δύναμη και σήμερα την αναγνωρίζουμε με τη λέξη "θεός". Επέλεξε τα χαρακτηριστικά του (δίκαιος, καλοκάγαθος, τιμωρός) και αντίστοιχα ο θεός είπε στο ποίμνιο του πως θα πρέπει να ζει, να σκέφτεται, να αισθάνεται, να συμπεριφέρεται και ούτω καθεξής. Μια σχέση λοιπόν, εξάρτησης και εξουσίας. Σχέση εξάρτησης, γιατί ο ένας δίνει λόγο ύπαρξης στον άλλον και εξουσίας, γιατί δημιουργείται ιεραρχία. Στην κορυφή της πυραμίδας τίθεται η θεική ύπαρξη, που κυριαρχεί και ελέγχει, ενώ στη βάση της, οι θνητοί. Μεταξύ αυτών διαμορφώνονται επιμέρους εξουσιαστικές σχέσεις ανάλογα με το ρόλο που προσδίδει σε κάθε άτομο το αφήγημα του εκάστοτε δόγματος, όπως: διερμηνέας του Θεού, πιστός, τηρητής του λόγου του θεού/της θεάς/ των θεών, λιγότερο πιστός, άπιστος.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΑΜΕΛΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Η θρησκεία διαδραμάτισε κομβικό ρόλο στη διαμόρφωση του

ιδεολογήματος της ηθικής. Η ηθική αποτελεί ένα άτυπο, ή και όχι, πλέγμα αξιακών κανόνων. Μέσα από αυτούς δημιουργούνται δίπολα, όπως καλό-κακό, δίκαιο-άδικο, ηθικό – ανήθικο κ.ο.κ., που συνιστούν για το άτομο ένα εγχειρίδιο δέουσας διαβίωσης εντός της αγέλης. Ουσιαστικά, ορίζει το πως πρέπει να είναι η κάθε κίνηση μεσ' τον βίο. Εντός αυτού του πλέγματος, το άτομο κοινωνικοποιείται, υιοθετεί και ενστερνίζεται τις ιδέες που του υπαγορεύονται και πορεύεται. Κατά αυτόν τον τρόπο, η ηθική απορροφά τη μοναδικότητα του και το μετατρέπει σε έναν άθλιο υπήκοο, σε ένα ανδρείκελο, που αναπαράγει τα όσα του επιτάσσονται. Κλέβει την ικανότητα του να ερμηνεύει τα ερεθίσματα που δέχεται, τα συναισθήματα που βιώνει, τις καθημερινές δυσκολίες και καταστάσεις, αλλή και τον 'έξω' κόσμο, τοποθετώντας στα χέρια λίγων ειδημόνων τις ερμηνείες, που εξυπηρετούν τα συμφέροντα της κυριαρχίας. Προάγει την τυφλή υπακοή, παρέχει δόγματα και εύκολες απαντήσεις επιχειρώντας να αποτρέψει την ανάληψη πρωτοβουλιών και την αυτενέργεια. Πρόκειται για μια συνθήκη που είναι ωφέλιμη για κάθε εξουσία.

Η θρησκευτική πίστη, ανέκαθεν, λειτουργούσε ως όργανο της κυριαρχίας, με σκοπό να τιθασεύσει το άτομο, να το καταστήσει μοιρολάτρη και δουλοπρεπή. Ο φόβος του μυστηριώδους θεού πίσω από τον οποίο βρίσκεται μασκαρεμένη η εξουσία, προξενεί στον υπήκοο την ανάγκη για πίστη και σωτηρία με αντάλλαγμα την πλήρη υποταγή στο θεό, στον αφέντη, σε ολόκληρο το οικοδόμημα της κυριαρχίας. Επιλογή, που λειτουργεί προσθετικά, στις ήδη υπάρχουσες εξουσιαστικές σχέσεις, με τις οποίες έχει δομηθεί η κοινωνία.

Κατά συνέπεια, το άτομο αυτοπεριορίζεται. Ακολουθεί πιστά τα όρια που του έχουν θέσει, μια συνταγή για τη ζωή, που οδηγεί σε μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας την ώρα της θείας δίκης. Ζει ήρεμα, σκύβει το κεφάλι, συμβιβάζεται με την υποτέλεια. Εσωτερικεύει την εξουσία, θεωρώντας την ως αναπόσπαστο κομμάτι της ύπαρξής του, ως κάτι αναγκαίο. Ένα θρησκευόμενο άτομο αποτελεί, σε κάθε περίπτωση, αρκετά ευκολότερη λεία για τον εκάστοτε εξουσιαστή.

“ΙΕΡΕΣ” ΜΕΘΟΔΟΙ

Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του θρησκευτικού αισθήματος χρησιμοποιούνται, διαχρονικά, τα κατάλληλα εργαλεία. Κατά την

αφήγηση της ιστορίας, η πίστη αντιμετωπίζεται ως κάτι “φυσικό”. Κάτι το οποίο υπήρχε πάντα, σε διαφορετικές μορφές βέβαια.

Νέες γενιές αποχαιρώνονται, μισούμενες στη διδασκαλία κάθε θρησκευματος και τις αντίστοιχες τελετές. Όπως κάθε καλά στημένο παραμυθάκι, έτσι και όλες οι θρησκείες έχουν τα τοπία και τους ‘κατάλληλους’ ανθρώπους να τις στελεχώσουν. Θεϊκοί απεσταλμένοι είναι, ανά πάσα στιγμή έτοιμοι να σου μεταδώσουν το κήρυγμα του μοναδικού τους θεού, ιεροί τόποι χρησιμοποιούνται, για την άσκηση της πίστης. Τα παραπάνω παρατηρούνται κατά κύριο λόγο εντός του καπιταλισμού, ώστε η κάθε θρησκεία να εξασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητά της. Εκδρομές σε ιερά μνημεία και στους ιερούς τόπους, υπέρογκες οικονομικές εισφορές, εκτός από το να προσφέρουν “λήτρωση” σε κάθε λογής πιστούς, τροφοδοτούν με μεγάλα ποσά τα θρησκευτικά ταμεία και συνάμα τα κράτη και τους λειτουργούς τους. Πλάι σε αυτούς και διάφοροι καλοθελητές ιδιώτες, κυνηγούν το χρήμα. Πέρα από τα καταστήματα με είδη θρησκευτικής λατρείας, το κέρδος απομυζάται μέσα από μια φυσική διαδικασία, το θάνατο. Ταφή ή καύση, νεκρώσιμες τελετές και όλα τα συναφή, κοστολογούνται αδρά, αφού οι επιχειρηματίες του θανάτου, εκμεταλλεύονται τη θλίψη και κερδίζουν από αυτή.

Παράλληλα, σημαντική είναι η συμβολή της θρησκείας (του χριστιανισμού) στην εδραίωση του θεσμού του εγκλεισμού. Ο μοναστικός εγκλεισμός, αρχικά, αποτέλεσε μια πειθαρχική κύρωση που εφαρμοζόταν αποκλειστικά απέναντι σε κληρικούς, όμως αργότερα η εφαρμογή επεκτάθηκε. Τα χρόνια εκείνα, επικρατούσα πρακτική για την εξόντωση των παραβατών, η οποία όμως διαφοροποιούνταν από κοινωνία σε κοινωνία, αποτελούσε κυρίως η εξορία. Τα μοναστήρια εισήγαγαν την εσωτερική διαχείριση των παράνομων, αποκλείοντας τους στο εσωτερικό του ίδιου του μοναστηριού. Η μοναστική απομόνωση, που ενδεχομένως κάποιες φορές να συνέβαινε και με την ίδια τη βούληση του υποκειμένου, υπήρξε η απαρχή του σωφρονισμού, καθώς ο μοναχός θεωρούσε ή του διακήρυσσαν να θεωρεί, τον εγκλεισμό του ως μία δοκιμασία την οποία άμα κατάφερνε να υπομείνει θα έφτανε ένα βήμα πιο κοντά στο θεό, από τον οποίο έχει απομακρυνθεί και έτσι θα συγχωρούνταν για τα παραπτώματα του. Το πιο σημαντικό όμως, είναι το γεγονός ότι για πρώτη φορά οι εσωτερικές διαδικασίες του ανθρώπου γίνονται επίκεντρο συμμόρφωσης και όχι τόσο το σώμα του. Επιχειρείται έτσι, η “βελτίωση” του εαυτού. Για να συμβεί αυτό,

έπρεπε να αλληλάξουν και τα μέσα τα οποία χρησιμοποιούνταν. Η μετάνοια, αποτελούσε το σημαντικότερο όπλο στα χέρια των μοναχών για την πειθαρχία των ανυπάκουων, η οποία συντελούσε στη "σωτηρία της ψυχής τους". Η αρχή της αναλογικότητας των ποινών σε συνδυασμό με την "φροντίδα" των κρατούμενων αποτελούν τα πιο χαρακτηριστικά σημεία του μοναστικού εγκλεισμού. Ενώ η αυστηρότητα και η σκληρότητα παραμένουν καίρια σημεία διαχείρισης των παραβατών, το προσωπείο έχει αλληλάξει πρόσημο. Πλέον, ο εγκλεισμός διακατέχεται από μια μεγαλειώδη αγάπη και συμπόνια, έλεος και συμπάθεια. Αποσκοπεί στο να διορθώσει το "λάθος" και όχι να "τιμωρήσει" με την αυστηρή έννοια του όρου.

Επιπλέον, η Ιερά Εξέταση όριζε την ισόβια φυλάκιση ως ποινή για τους αιρετικούς που δε μετανόησαν. Τα βασανιστήρια για τον εξαναγκασμό της ομολογίας όσο και η χρήση της πυράς συνιστούσαν τα βασικά τους εργαλεία. Επιδίωκαν το 'σπάσιμο' των αμετανόητων και τη συμμόρφωση τους στις επιταγές της εξουσίας.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

Δεν είναι λίγες, όμως, και οι φορές που η θρησκεία παρενέβη με φανερό τρόπο για τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των εξουσιαστικών συμφερόντων.

Επεκτατισμοί και πόλεμοι(πχ σταυροφορίες, ιερός πόλεμος) είχαν ως αφορμή τη μετάδοση της αλήθειας και της ορθής πίστης στους αλλόθρησκους. Πριν το διαφωτισμό και τη μερική αποδέσμευση της σκέψης από το θείο τα πάντα περιστρέφονταν γύρω από τον θεό, το ίδιο και η κυριαρχία. Κατά το Μεσαίωνα στην Ευρώπη, η εξουσία ασκούσαν από τους θρησκευτικούς ηγέτες. Σε περιοχές της Μέσης Ανατολής είναι ακόμα συχνό φαινόμενο η θρησκευτική ηγεσία να έρχεται σε πλήρη ταύτιση με την κρατική (Κοράνιο). Νόμιμοι άρχοντες και υπερασπιστές του δικαίου δεν είναι άλλοι από τους ανώτατους υπηρέτες του θεού.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ

Καθώς, οι θρησκείες είναι πλέγματα αξιακών κανόνων, υπό την επιτήρηση μιας 'άνωτερης δύναμης', δημιουργούν δυναμικές σχέσεων και ρόλων, σε όσους τις ασπάζονται. Ανά τους αιώνες, λοιπόν, όσο ακόμη διαμορφώνονταν και ανάλογα με τις γεωπολιτικές συνθήκες και τα πολιτιστικά ερεθίσματα, της εκάστοτε κοινωνίας που την έπληθε, η θρησκεία κατασκεύαζε και τους κοινωνικά πρόπτοντες ρόλους. Τους ρόλους και τις συμπεριφορές, που θεωρητικά θα δομήσουν τους τέλειους ακολούθους, της όποιας θεότητας. Έτσι, ο άνθρωπος είτε αποτελεί το κεντρικό ον της φύσης είτε, σε μη ανθρωποκεντρικές θρησκείες, θεωρείται υποδεέστερος. Ομοίως, το πιο σύνηθες και επικρατές είναι οι άντρες να βρίσκονται σε θέση ισχύος, ενώ οι γυναίκες να είναι κατώτερες, ο "φτωχός εργάτης" είναι εκλεκτός για τις δοκιμασίες που περνά, ενώ ο "πλούσιος" διαθέτει διαφορετικό ρόλο και ούτω καθεξής.

Καλούπια, καλούπια ανθρώπων με συγκεκριμένο σενάριο ζωής και όρια, καλούπια που επηρεάζουν όλα τα όντα, τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα, αφήνοντας τα πάντα στη μεγάλη αυθεντία, αυτή της ανθρωπίνης δημιουργίας του θεού, που κατέχει τη χρυσή τομή.

ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΗΡΧΕ ΘΕΟΣ, ΕΜΕΙΣ ΘΑ ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΝΑΜΕ

Άλλο ένα επίτευγμα-τερατούργημα του πολιτισμού, η απόλυτη συντριβή του Εγώ. Δόγματα, κανόνες και συμβιβασμοί κεκαλυμμένα με ένα αόρατο πέπλο ανωτερότητας έρχονται να καθορίσουν το "δέον", να επιβάλουν τη μία και μοναδική αλήθεια. Υπήκοοι Βουτηγμένοι στο Βούρκο της κανονικότητας, εσωτερικεύουν την παραίτηση, θεοποιούν την ήττα, χάνουν την ίδια τους την ύπαρξη.

Στην αντίπερα όχθη, ο ήλιος της αναρχίας ανατέλλει, η διαρκής αμφισβήτηση, η άρνηση κάθε αυθεντίας, η αναζήτηση της περιπέτειας αποτελούν για εμάς το λήδι μέσα στο καντήλι στο δρόμο προς την καταστροφή κάθε εξουσίας.

ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΡΑΣΟΦΟΡΟ ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΣΟ ΤΟΥ ΟΥΤΕ ΘΕΟΙ ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΕΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ

Συνέλευση Αναρχικών Ενάντια στην Κοινωνική Μηχανή
sakm@riseup.net
saekm.espivblogs.net